

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת אחרי תשע"א

אחרי מות שני בני אהרן (ט"ז – א')

איתא במדרש (ויקרא רבה כ') "כיון ששמע איוב מיתת שני בני אהרן, אמר (איוב ל"א א') אף לזאת יחרד לבי". מה שייכות כאן לאיוב ומה משמעו של המאמר, וי"ל, על הפסוק "הבה נתחכמה לו פן ירבה" אמרו חז"ל, (סנהדרין קו) "שלושה היו בעצה, אלו הן, בלעם איוב ויתרו, בלעם שיעץ, נהרג, איוב ששתק, נידון ביסורים, ויתרו שברח, זכו בני בניו לישיב בלשכת הגזית. על נדב ואביהו אחז"ל, שאחד החטאים שנענשו עליהם היה, "אמר לו נדב לאביהו, אימתי ימותו שני זקנים הללו, ואני ואתה ננהיג את הדור" ולכאורה, הרי רק נדב אמר את הדברים, ומפני מה נענש גם אביהו אחיו, מכאן שאם אדם שומע מפיו של אחר, שכוונתו להרע, והוא שותק ולא מוחה, הריהו נעשה שותף לרעה, ואף הוא נענש, ולפיכך, "כיון ששמע איוב מיתת שני בני אהרן", שלא נדב לבדו, אלא גם אביהו נענש משום ששתק, "אמר אף לזאת יחרד לבי" כי גם אני שתקתי.

(פרדס יוסף)

בזאת יבוא אהרן (ט"ז – ג')

"אם עשית חבילות של עבירות עשה כנגדן חבילות של מצוות" (ויק"ר כ"א ד'). ר"ל שאסור לאדם שיזכור סתם חטאיו, "דמאי דהווה הוה ומכאן ולהבא מרי חושבנא", ורק כשרוצה לחזור בתשובה ולהישמר מן החטא מותר לזכור החטאים. וז"ש מתי מותר לזכור מעשיו – היינו חבילות של עבירות, רק אם עושה כנגדן חבילות של מצוות פי' כשרוצה לזכרם ע"מ לתקנם, אבל לזכור העבירות סתם אסור שיכול לבוא עי"ז לשפלות ולעצבות.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

בזאת יבוא אהרן אל הקודש (ט"ז – ג')

ע"י שלשה דברים בידי ישראל לבטל מעליהם גזירות רעות, והם, צום, קול, ממון, כמו שאנו אומרים בתפילת "ונתנה תוקף" ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה, ושלשתם ביחד מנינם ארבע מאות ושמונה כמנין "זאת". וזה שמרז כאן הפסוק, "בזאת" בשלושת הדברים האלה שמנינם "זאת", אפשר לבא את הקודש כדי לבטל גזירות רעות מעל ישראל. וזה גם מרמז הפסוק (תהלים כ"ז ג') "אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח", במלחמות הקשות ביותר של שונאי ישראל נגדנו, הריני בוטח "בזאת" בשלושת הדברים, צום, קול, ממון.

(החיד"א הקדוש זיע"א)

בזאת יבוא אהרן אל הקודש (ט"ז – ג')

בדבר זה גופו שנאמר לו "ואל יבוא בכל עת אל הקודש" יבא אהרן אל הקודש, הכרה זו שהוא בא עתה למקום קדוש ביותר שבכל השנה אסור לבוא לשם, תביאהו למורא ופחד ומתוך זה יהיה באמת ראוי לבוא אל הקודש.

(מלוא העומר)

בזאת יבוא אהרן אל הקודש (ט"ז – ג')

במדרש מצינו עשר דרשות על המילה "בזאת", חז"ל מונים שם עשר זכויות, שבת, מילה, תורה, ירושלים, שבטים, יהודה, ישראל, תרומה, מעשר, קרבנות. והענין בזה פשוט, שכן המשנה (כלים פ"א) מונה עשר קדושות בארץ ישראל, וקדושת קודש הקדשים היא העליונה שבהן, מובן איפה, שבכדי לבוא אל מקום זה שיש בו עשר קדושות, נזקק אהרן הכהן לעשר זכויות.

(אבני נזר)

ובא אהרן אל אהל מועד (ט"ז – כ"ג)

וברש"י "להוציא את הכף והמחתה". מסופר על הרה"ק רבי יצחק מדרהוביץ זיע"א אביו של המגיד הקדוש מזלאטשוב זיע"א, שהיה מתלמידיו של הבעש"ט הקדוש זיע"א, וזמן מה גם היה משמש אותו. באחד הימים הגיש לרבו כוס תה, ונעמד מאחוריו עד שיסיים לשתות את המשקה, או אז הושיט ידו ברטט ונטל את הכוס הריקה בשביל להחזירה למקומה. פנה אליו הבעש"ט בחיוך, הנה כשהגשת לי את כוס התה, סברת בודאי שאתה משמש תלמיד חכם, אולם, מדוע ציפית שעה ארוכה כדי לקחת את הכוס הריקה? השיב רבי יצחק ביראת הכבוד "בזמן שבית המקדש היה קיים, נכנס הכהן הגדול פעמיים לקודש הקדשים במהלך עבודת יום הכפורים, בפעם הראשונה נכנס בשחרית, כשבידיו הכף והמחתה להקטרת הקטרת בקודש הקדשים (יומא ה' א'), ובפעם השניה נכנס בשעת בין הערבים – להוציא משם את הכף והמחתה (יומא ז' ד), מסתבר מכאן, כי הוצאת הכף והמחתה מקודש הקדשים נעשית גם היא בקדושה ובטהרה על ידי הכהן הגדול.

לכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה (ט"ז – ל"ד)

איתא במדרש "אחת בשנה ולא שתים ולא שלש". למה הכוונה, י"ל, הגמרא (יומא פו) מונה "ארבעה חלוקי כפרה" על עבירות שונות המתחלקים לשלושה סוגים א. עבירות שעיצומו של יום הכיפורים מכפר, ב' עבירות שרק יסורים יכולים לכפר, ג' עבירות שאין כפרה עליהן אלא במיתה. וזה משמעו של מאמר המדרש, "אחת בשנה" – שעל כל פנים יהיו החטאים נמנים עם סוג החטאים הראשון, שעיצומו של יום הכיפורים מכפר עליהם – "ולא שתים ולא שלש" – ולא חלילה עם הסוג השני או השלישי, שאין עליהם כפרה אלא ביסורים ומיתה חלילה.

(חתם סופר)

אכילת מאכל הפע'צאיי בשבת קודש

מסופר על הרה"ק ר"מ מקוברין זיע"א שפעם אחת החזיק בידו את המאכל שעושים מרגלי בהמה (פעצ'איי) ואמר: אף עשיר בעשרו ואף מלך במלכותו אין להם תענוג כזה שיש לי ממאכל זה לכבוד שבת, אח"כ אמר עוד: יתכן שכל ירידתי לעוה"ז היא כדי לאכול מאכל זה לכבוד שבת קודש.

(תורת אבות – שבת אות צט)